

2. CIEPŁO (426) av

ciepło (425), (rus.) **ciopło** (1) *RejFig.* [cf też CIEPŁY A sg n].

e oraz o jasne.

comp i sup (2 + 5) (nã)ciepléj; -éj (2), -(e)j (5); nã- (4), n(a)- (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z tych samych przykładów) i XVIII w.

O temperaturze pośredniej między gorącym a zimnym; *calidum in modum Cn* (426) : który pij poranu y wieczor ciepło trunek. *FalZioł* I 3b; kiedy vřtha będą ciepło płokane. *FalZioł* I 5d; Też łok tego ziela łam wpuřczony w vcho ciepło/ boleř zębow wielką vtula *FalZioł* I 15d; thedy oleykiem s kořtułã mařz mazać ty żyły ciepło *FalZioł* I 35b; vcziń płokanie vřt ciepło gargarizuiąc *FalZioł* I 66d; A to niemoczny niechay bierze w vřta iako na ciepły może zdzierzeć *FalZioł* V 95, I 1c, 3d, 4c, 5a, 7a (279); *GlabGad* K; *Goski* 13; Foveo, Ciepło nãkriwam/ teź żywię/ Wychowawam Bronię. *Mącz* 135b, 135b [2 r.], 454d; Kto tedy ieřt łzczupły/ miękcey ma legać/ ciepły łye chować y dłużej łpác. *SienLek* 11; A to biorąc ciepło wvřta chãrchãc á w vřciech poki ciepło trzymãć *SienLek* 15v; potym co nãciepły pij. *SienLek* 39; y pořciel niech będzie ciepło vgrzanã *SienLek* 142; przyłoz mu im na ciepły ściępieć może *SienLek* 183v, 6v, 39v, 40v, 43v, 54 (107); *RejZwierc* 58v, 226v; áby wody cieplicznę wřzedy ciepło ciekły *Oczko* 10v; camomillę/ ana pugillum vnum/ przywãrzyć/ y źiółmi tēmi ciepło w chuftę ie włozywřzy/ bok prawy wolniuczko nãpãrząc *Oczko* 31, 17, 21, 22, 27v, 31, 33, 33v; *GostGosp* 62; W tobie řierotã żywie/ nãkarmion łãknący/ Nãgi ciepło nãkryty/ wřzięť pielgrzymuiący. *GrabowSet* L2.

ciepło komu (3): Obudził łie á w bok mu wielmi ciopło było. *RejFig* Cc5; Caleo, Ciepłomi. *Mącz* 31d, 31d.

W charakterystycznych połączeniach: ciepło charchãć (4), chować (3), gargaryzować (2), (na-, w-)łãć (13), (na-, po-)maz(ow)ãć (24), naparzać (zaparzać) (7), (wa-, wy-)pić (pity) (148), (na-, w(y)-)puszczać (puřcić, puszczoney) (36), okładać (kłařć, przykładać, przyłozony) (83), płokać (płokany) (7), sieřć (siedzieć, usadowić) (4), zagrz(ew)ãć (9).

Przysłowie: choway ciepło głowę *RejRozpr* I; *RejWiz* 192v; *GórnRozm* I2v (ogółem 3 r.).

Fraza: »ciepło jako w garncu« (1): Tãk pazuchę zowie iż wniew ciepło iãko w gãrncu. *BudBib* I 336d marg.

Zwrot: »ciepło przyodzian, ubierać się« [szyk zmienny] (1 : 1): *SienLek* 142; Gãniã ięřczcē ci řthãrczy w nas wiele rzeczy [...] iãko vbierãć łie ciepło młodemu *GórnDworz* Iv.

Wyrażenia: »letnio (a. letnie) ciepło« [szyk 4 : 1] (5): przyłozilř na wãtrobę letnio ciepło zwierzchu *FalZioł* I 14b, I 45b, III 33b, V 79, 82v.

»ciepło wolno, wolny« (1 : 1): *FalZioł* I 16d; Kiedy dawałz pić/ niechay ciepło wolne będzie *SienLek* 37v.

Szereg: »ciepło albo zimno« (1): á dobrze wymywać ciepło, albo theź zimno *FalZioł* V 107v.

a. O pogodzie (4) : Także vkazuie Wrzeřnia do pełniey ciepło y iałno *LudWieř* B2v; Wřzãk wiemy iż nã řwiece řã drugie krãiny/ Co tãm w nich zãwřdy ciepło/ nie mařz nigdy řimy. *RejWiz* 151, 149v, 150v.

Synonim: letnio.

